

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	21 ก.ย. 2552	40	14234	5

มรดกป้าชา

ต้นไม้กับเคสสถานล้านนา (๓)

เมื่อเตรียมไม้สำหรับสร้างบ้านพร้อมแล้ว จะมีการวางแผนทำการขุดหลุมเสา ซึ่งก่อนขุดต้องหาตำแหน่งที่เป็นมงคลตามตำราว่าไว้ก่อน

ไม้ด้ามเสียม

ไม้ที่เหมาะสมกับการทำด้ามเสียมขุดหลุมเสาเรือนนั้นได้แก่ ไม้ผาแป้ง (ด้าย) ไม้รัง ไม้มะขามป้อม ไม้พุทรา ไม้ไผ่บง ไม้ไผ่ไร่ ไม้จ๊ว ไม้ทองหลางและไม้หนามแท่ง (ต้นเคสิด) ไม้เหล่านี้เป็นไม้ที่มีพลังตามธรรมชาติ สามารถขุดเจาะและกำจัด เสนียดจัญไรได้ ที่ดินใดถูกเสียมที่มีไม้ต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นด้ามเสียมขุดเจาะย่อมเป็นมงคล ปราศจากเสนียดจัญไร

ใบไม้รองกันหลุมเสา

ก่อนที่จะยกเสามงคลลงหลุม ท่านให้ไปหาใบไม้มงคลมารองกันหลุม ซึ่งใบไม้แต่ละชนิดขึ้นอยู่กับวันที่จะยกเสา ได้แก่

วันอาทิตย์	ใบไผ่
วันจันทร์	ใบเดื่อเกลี้ยง (มะเดื่ออุทุมพร)
วันอังคาร	ใบกุ่ม
วันพุธ	ใบเปล้าหลวง
วันพฤหัสบดี	ใบมะม่วงสามปี
วันศุกร์	ใบขนุน ใบจ๊ว
วันเสาร์	ใบไม้แฉะ (เต็ง) ใบแคขาว ใบไผ่เรียว

นอกจากนี้ยังต้องมีใบต้องเต้า ใบพุทรา ใบขนุน ใบแก้ว(พิกุล) ใบโชค (ตะคร้อ) ใบทับทิม ใส่รองกันหลุมเรียกว่า “ซองดินเสา” ด้วย

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 21 ก.ย. 2552	ปีที่ 40	ฉบับที่ 14234	หน้า 5
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

ขณะเดียวกันให้ไปหาใบไม้มงคลสำหรับมาผูกติดกับเสามงคลที่เรียกว่า
“พญาไม้” ซึ่งต้องดูตามวันและเดือนที่จะประกอบพิธียกเสามงคล ดังนี้

ดูตามวัน

วันอาทิตย์	ใบไม้ไผ่บง ใผ่ซาง
วันจันทร์	ใบเดื่อเกลี้ยง
วันอังคาร	ใบกุ่ม
วันพุธ	ใบไม้แฉะ
วันพฤหัสบดี	ใบมะม่วง
วันศุกร์	ใบพุทรา
วันเสาร์	ใบผาแป้ง

ยันต์ เสาคอก

ค	ฌ	ค	ฌ	ฌ	ฌ
ฌ	ค	ฌ	ฌ	ฌ	ฌ
อ	ฌ			ฌ	ฌ
อ	ฌ			ฌ	ฌ
ฌ	ฌ	ฌ	อ	ฌ	ฌ
ค	ฌ	ฌ	ค	ค	ค

ดูตามเดือน

เดือน 11 12 เกียง ใบทมแล้ง
(ราชพฤกษ์)

เดือน ยี่ 3 4 ใบบัวลาขาว

เดือน 5 6 7 ใบทองกวาว ใบชมพู

เดือน 8 9 10 ใบขี้เหล็ก ใบขนุนเทศ

ไม้ผูกขวัญเสามงคล

สิ่งที่จะต้องนำมาผูกติดเสามงคลในวันยกเสา นอกจากจะเป็นใบไม้มงคลดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีเครื่องสำหรับทำขวัญเสามงคล ซึ่งมีต้นไม้มงคลและผลไม้ประกอบ ได้แก่ มะพร้าว ๑ ทะลาย กล้วย ๑ เครือ หน่อกล้วย หน่ออ้อย หน่อกล้วย (ข้าแดง) หน่อหมาก หน่อหมากห่อพลู สิ่งเหล่านี้จะถูกผูกติดเสามงคลด้วยด้ายมงคล ๑๐๘ เส้น ก่อนยกเสาดังขึ้น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
------------------	--------	-------	---------	------

ในพิธียกเสามงคลนี้ อาจมีการติดยันต์เสาเรือน เป็นปฐมฤกษ์ เพื่อความสุขสวัสดิ์ทั้งนี้ยันต์ดังกล่าวอาจติดทั้งเสาเอกและเสานางไปพร้อม ๆ กัน

จากเรื่องราวของต้นไม้กับเคหสถานที่น่าเสนอมานี้ จะเห็นได้ว่า ชาวล้านนามีความเชื่อด้านนี้มาแต่โบราณ นับเป็นประสบการณ์ที่สะสมและสืบทอดจนกลายเป็นตำราให้ได้ศึกษาดังที่ปรากฏ.

ยันต์ เสานาง

ค	ก	ฅ	ด	บ	ล
อ	ข	ฅ	ต	ง	ญ
ช	ฉ			ด	ง
ด	ด			ต	ต
ด	ช	ฅ	ด	ด	ง
ด	ฅ	ต	ต	ด	ด

สนั่น ธรรมธิ
สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่